

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Για την προστασία του περιβάλλοντος
και της πολιτιστικής κληρονομιάς

Μέλος των: *International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (IUCN)*
European Environmental Bureau (EEB) • Europa Nostra

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2001 • ΕΤΟΣ 29 • ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 1 • Δρχ. 1

ΑΛΛΑΓΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Την Πέμπτη 19 Απριλίου έγινε η Τακτική Γενική Συνέλευση της Εταιρείας. Στο επόμενο μας δελτίο θα αναφερθούμε στον απολογισμό του απερχομένου Δ.Σ. Οι πιο σημαντικές εξελίξεις αφορούν όμως τα πρόσωπα που ηγούνται της κοινής μας προσπάθειας.

Ο καθηγητής Μιχάλης Σκούλλος, Πρόεδρος της Ε.Ε. από τον Δεκέμβριο του 1982 τιμήθηκε με ειδικό ψήφισμα από την Τακτική Γενική Συνέλευση που τον ανακήρυξε «Ομότιμο Πρόεδρο». Επίσης αναδείχθηκε Πρόεδρος του Συμβουλίου Φυσικού Περιβάλλοντος (Σ.Φ.Υ.Π).

Ο κ. Γεώργιος Ποταμιάνος, του οποίου η θητεία στο Δ.Σ. έληγε, εξελέγη από την Τακτική Γενική

Συνέλευση ως Πρόεδρος του Συμβουλίου Οικονομικής Κινητοποίησης (ΣΟΚ) για μία τριετή θητεία, και ανανεώθηκε από το νέο Δ.Σ. η θητεία του ως Β' Αντιπρόεδρος.

Οι κ. Βασίλης Δωροβίνης επανεξελέγη από την Τακτική Γενική Συνέλευση για μια τριετή θητεία

Περιβαλλοντικά Προβλήματα και Προοπτικές για την Ελλάδα την Ευρώπη και τον κόσμο στον 21ο αιώνα

Ομιλία του απερχόμενου Προέδρου της
Ελληνικής Εταιρείας Καθηγ. Μ. Σκούλλου

Την Πέμπτη 29 Μαρτίου στην αίθουσα της Αρχαιολογικής Εταιρείας διοργανώθηκε από την Ελληνική Εταιρεία εκδήλωση με κύριο ομιλητή τον απερχόμενο Πρόεδρο της Καθηγ. Μιχαήλ Σκούλλο με θέμα τα Περιβαλλοντικά Προβλήματα και τις Προοπτικές για την Ελλάδα την Ευρώπη και τον Κόσμο στον 21ο αιώνα, ενώ παρεμβάσεις έκαναν οι προσκεκλημένοι ευρωβουλευτές και μέλη της Επιτροπής Περιβάλλοντος του Ευρωκοινοβουλίου κα Μένη Μαλλιώρα από το ΠΑΣΟΚ και κ. Μιχάλης Παπαγιαννάκης από τον Συνασπισμό, ενώ η ΝΔ εκπροσωπήθηκε από τον βουλευτή κ. Σάββα Τσιπουρίδη υπεύθυνο του Τομέα Περιβάλλοντος.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΕΛ. 12

«Μέλη του Δ.Σ. της Ε.Ε. σε αναμνηστική φωτογραφία

Το κόστος έκδοσης του παρόντος τεύχους καλύπτεται με την ευγενική χορηγία
του ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΣΑΜΟΥΡΚΑ

και ανανεώθηκε από το Δ.Σ. η θητεία του ως Γ' Αντιπρόεδρος.

Η κ. Εφη Μαρκεσίνη επανεξελέγη από την Τακτική Γενική Συνέλευση για μία τριετή θητεία.

Τρία μέλη εξελέγησαν στο Δ.Σ. από την Τακτική Γενική Συνέλευση για τριετή θητεία, οι οποίοι δεν είχαν διατελέσει μέλη του Δ.Σ. κατά το έτος 2000-2001. Αυτά είναι η κ. Ματρώνα Ξυλά-Egon, ο κ. Νίκος Βερνίκος, και η κ. Φανή Σακελλαριάδου.

Ο κ. Κώστας Σταμπολής εξελέγη στο Δ.Σ. από την Τακτική Γενική Συνέλευση για μια τριετή θητεία ως Πρόεδρος του Ειδικού Συμβουλίου Επικοινωνίας (ΣΕΠΙ). Ο κ. Σταμπολής εξελέγη στο Δ.Σ. για πρώτη φορά. Έτσι το Δ.Σ. του 2000-2001 θα έχει τέσσερα νέα πρόσωπα ως μέλη του που δεν ήταν μέλη του κατά το προηγούμενο έτος.

Στην Τοπική Συνέλευση της Θεσσαλονίκης επανεξελέγη Πρόεδρος του Παραρτήματος ο κ. Βασίλης Κονιόρδος και ως εκ τούτο παραμένει Αντιπρόεδρος.

Στην πρώτη συνεδρίαση του Δ.Σ., τις 20 Απριλίου, ο κ. Κώστας Καρράς, ιδρυτής και πρώτος πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας (1972-1975) εξελέγη Πρόεδρος για μια τριετία. Ήδη από το 2000 ο κ. Μιχαήλ Σκούλλος είχε δηλώσει ότι θα αποχωρήσει από την Προεδρία το 2001.

Στη ίδια συνεδρίαση του Δ.Σ. εξελέγησαν τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής. Είναι οι κ.κ. Κ. Καρράς (Πρόεδρος), Β. Κονιόρδος (Αντιπρόεδρος Θεσσαλονίκης), Κ. Σταματοπούλος (Γενικός Γραμματέας), Α. Αίσωπος (Ταμίας) και οι κ.κ. Μ. Σκούλλος, Γ. Ποταμιάνος και Β. Δωροβίνη. Ανα-

πληρωματικά μέλη εξελέγησαν οι κ.κ. Α. Δοξιάδης, Κ. Σταμπολής και Β. Ψαλλιδάς.

Η επόμενη Τακτική Γενική Συνέλευση έχει οριστεί για την Πέμπτη 25 Απριλίου 2002 στις 18:00. Τα μέλη μας παρακαλούνται να σημειώσουν ήδη την ημερομηνία αυτή στα ημερολόγια τους.

Με την ανάληψη της Προεδρίας ο κ. Καρράς απηύθυνε μήνυμα προς όλα τα μέλη εσωκλείοντας, μεταξύ άλλων, το ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης προς τιμήν του Μιχαήλ Σκούλλου, και επιστολή του ιδίου.

«Όταν ιδρύθηκε η Ελληνική Εταιρεία» έγραψε ο κ. Καρράς «πολλοί μας θεωρούσαν ρομαντικούς και εξωπραγματικούς. Σήμερα οι διεθνώς αναγνωρισμένες κλιματολογικές αλλαγές, που απειλούν πολλά σημεία του πλανήτη μας και ενδεχομένως τον πλανήτη ολόκληρο, η μείωση των υδάτινων πόρων της χώρας μας όπως και άλλων χωρών στη Μεσόγειο και η έλλειψη ορθολογικών σχεδιασμών χρήσεως γης ή στοιχειώδους σεβασμού για ακρογωνιαία στοιχεία της ελληνικής, ευρωπαϊκής και παγκόσμιας παράδοσης - όπως σήμερα στην περίπτωση του Μαραθώνα - αποτελούν τρία παραδείγματα μεταξύ πολλών, όπου οι θέσεις της Ελληνικής Εταιρείας άπτονται καίριων και κρίσιμων προβλημάτων. Αν δεν υπήρχαμε, ως η μόνη ΜΚΟ που, έστω με πολλές ατέλειες, ενδιαφέρεται καταστατικά για ολόκληρο το φάσμα των περιβαλλοντικού και πολιτιστικού προβληματισμού της εποχής μας» κατέληξε ο κ. Καρράς «θα έπρεπε ασφαλώς να φροντίζαμε σήμερα να καλύψουμε αυτό το σοβαρό κενό».

ΠΟΙΚΙΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - ΑΠΡΙΛΙΟΥ

● **Βόλος: προβολή ταινιών της κας Λυδίας Καρρά.**

Στην Αρχιτεκτονική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και με τον πρωτότυπο τίτλο «Ξεβουλευτείτε», το μέλος μας Κρίτων Αρσένης οργάνωσε την 17 Φεβρουαρίου, Ημερίδα με προβολή δύο ταινιών της Λυδίας Καρρά «Ξάνθη - Αρχόντισσα του Βορρά» και το «Λιθάρι του Θεού» για την Πρέβεζα και την αναστήλωση εκκλησιαστικών μνημείων. Στην συζήτηση που ακολούθησε έλαβαν

μέρος μεταξύ άλλων, ο κ. Παντελής Λαζαρίδης, Πρύτανης του Πανεπιστημίου, ο κ. Βασίλης Δωροβίνης και ο κ. Κώστας Καρράς.

● **Σεμινάρια Επιμόρφωσης νέων μελών του Δικτύου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης «ΤΟ ΣΠΟΡΑΚΙ-πηγή ζωής».** Την σχολική χρονιά 2000-01 το Δίκτυο «ΤΟ ΣΠΟΡΑΚΙ, πηγή ζωής» επεκτάθηκε και στην Κύπρο με συμμετοχή 5 σχολείων της Μεγαλονήσου (σε πρώτη φάση) και την έγκριση του

Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Πραγματοποιήθηκαν επίσης δύο επιμορφωτικές συναντήσεις για τα νέα μέλη του Δικτύου. Στην πρώτη συνάντηση που έλαβε χώρα 9-11/2/2001 στο κτήριο της Ελληνικής Εταιρείας, στην Πλάκα, παραβρέθηκε και χαιρέτησε η μορφωτική ακόλουθος της Κυπριακής Πρεσβείας στην Ελλάδα κα Παταπίου, η οποία εξέφρασε την ικανοποίησή της τόσο για την ποιότητα του προγράμματος, όσο και για το ότι το πρόγραμμα άρχισε από την φετινή σχολική χρονιά να εφαρμόζεται πιλοτικά σε πέντε σχολεία της Κύπρου. Η συνεργασία μας με την κα Παταπίου θα συνεχισθεί προς όφελος της ανάπτυξης του Δικτύου και εν γένει της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στην Κύπρο. Παραβρέθηκαν επίσης, η εκπρόσωπος του ΥΠΕΠΘ κα Φλέγγα, εκπρόσωπος του παιδαγωγικού Ινστιτούτου κα Σπυροπούλου (πάρεδρος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης) και η εκπρόσωπος του υφυπουργού ΠΕΧΩΔΕ Ηλία Ευθυμιόπουλου, κα Τσιτιρίδου.

Η δεύτερη επιμορφωτική συνάντηση πραγματοποιήθηκε στην Εδεσσα και την παρακολούθησε εκ μέρους των Κυπρίων εκπαιδευτικών η κα Περικλέους, η οποία εξέφρασε την ικανοποίησή της για την ποιότητα της επιμόρφωσης και δεσμεύτηκε να μεταφέρει αυτήν την εμπειρία της και στους υπολοίπους εκπαιδευτικούς της Κύπρου που μετέχουν στο Δίκτυο. Από δω και στο εξής η επικοινωνία μας και η συνεργασία μας με την κα Περικλέους θα είναι ιδιαίτερα συχνή στο πλαίσιο της επίλυσης των οποιωνδήποτε προβλημάτων και της παροχής κάθε είδους βοήθειας από μέρους μας, ώστε να αναπτυχθεί με τους καλύτερους δυνατούς όρους το Δίκτυο στη Μεγαλόνησο.

Μέσα από αυτήν την μικρή χρονικά αλλά πολύ δημιουργική πορεία του Δικτύου, αναπτύχθηκαν ιδιαίτερες σχέσεις των συντονιστών με τα σχολεία μέλη του Δικτύου, παρακαταθήκη για την ακόμη μεγαλύτερη εξάπλωση του Δικτύου τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Κύπρο.

● **Συνάντηση της Ομάδας Εργασίας του ΕΕΒ για την Βιοποικιλότητα.** Το Ευρωπαϊκό Γραφείο Περιβάλλοντος (European Environmental Bureau - ΕΕΒ) είναι η ομοσπονδία των περιβαλλοντικών ΜΚΟ της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ελληνική Εται-

ρεία από τα παλαιότερα μέλη του ΕΕΒ, μετέχει ενεργά στις δραστηριότητες του και εκπροσωπεί την Ελλάδα στο Διοικητικό του Συμβούλιο.

Μέσα στο ΕΕΒ δραστηριοποιούνται Ομάδες Εργασίας σε θέματα προτεραιότητας με κύριο σκοπό την μορφοποίηση και προώθηση των θέσεων της Ομοσπονδίας. Στις 5-6 Μαρτίου 2001, πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες η 3η συνάντηση της σχετικά νεοσύστατης Ομάδας Εργασίας για την Βιοποικιλότητα, υπό την προεδρία της κας Karin Dubsy, (από την οργάνωση Coastwatch, Ιρλανδία) και Ημερίδα με τίτλο «EU Nature Protection: Bottlenecks in implementation and enforcement». Στην συνάντηση συμμετείχαν εκπρόσωποι 20 ΜΚΟ από 14 χώρες. Την Ελληνική Εταιρεία εκπροσώπησε ο κ. Βαγγέλης Κωνσταντιανός.

Κατά την πρώτη ημέρα, συμμετείχε ομάδα εκπροσώπων της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην οποία εξετάστηκαν οι σχετικές Ευρωπαϊκές προτεραιότητες και πρωτοβουλίες (Natura 2000, 6ο Πρόγραμμα Δράσης, διαχείριση παράκτιων οικοσυστημάτων, υποχρεώσεις των προς ένταξη στην Ε.Ε. χωρών, κλπ.).

Την δεύτερη ημέρα, η Ομάδα Εργασίας συζήτησε σχετικά με τις προτεραιότητές της ως το τέλος του έτους. Επειδή η θεματολογία που φυσιολογικά θα ενέπιπτε στην δραστηριότητά της είναι ιδιαίτερα μεγάλη, εκτιμήθηκε ότι το ΕΕΒ θα πρέπει να επικεντρωθεί σε μια μικρή σχετικά ομάδα θεμάτων προτεραιότητας αλλά και ενδιαφέροντος των μελών της, ώστε να αποδώσει τα προσδοκώμενα. Ετσι, κατά το 2001 η Ομάδα θα επικεντρωθεί κυρίως σε θέματα θαλάσσιων και παράκτιων οικοσυστημάτων, καθώς και διαδικασιών παρόντων για περιβαλλοντικά θέματα προς τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Ε.Ε. Παράλληλα, θα συνεχίσει να παρακολουθεί τον ευρύτερο κύκλο των θεμάτων βιοποικιλότητας, με τη διοικητική υποστήριξη του συντονιστή της Ομάδας στη Γραμματεία του ΕΕΒ κ. Stefan Scheuer. Την δεύτερη ημέρα πραγματοποιήθηκε επίσης συνάντηση με μικρή ομάδα Ευρωβουλευτών της Επιτροπής Περιβάλλοντος με κύριο θέμα την περίπτωση έκδοσης Οδηγίας από την Ε.Ε. σχετικά με τη διαχείριση των παράκτιων οικοσυστημάτων. Η επόμενη συνάντηση της Ομάδας προγραμματίζεται για το φθινόπωρο του 2001.

● Από την **Ξάνθη** τα νέα πληθαίνουν, χάρη στην δραστηριοποίηση της **νέας Τοπικής Επιτροπής της Ελληνικής Εταιρείας**. Στις 3 Απριλίου η Τοπική Επιτροπή Ξάνθης ανακοίνωσε στον τοπικό τύπο την αντίθεσή της στην καταστρατήγηση της νομοθεσίας γύρω από την δόμηση της λιμνοθάλασσας Αλμύρα-Βελόνης. Επιχειρείται παράνομη δόμηση στην περιοχή η οποία, ως υγρότοπος διεθνούς σημασίας, περιλαμβάνεται στο δίκτυο NATURA 2000. Ενώ καταδικάστηκε ο υπεύθυνος ιδιώτης δεν φαίνεται προς το παρόν να έχει κατασταλεί η δραστηριότητά του που αποβλέπει στην αποστράγγιση και οικοπεδοποίηση του υγροτόπου. Φαίνεται να βασίζεται σε κάποια άδεια επιχωμάτωσης της οποίας την ανάκληση ζητά η Τοπική Επιτροπή.

Η Τοπική Επιτροπή Ξάνθης με Πρόεδρό της την κα Ευανθία Σαρρή έχει ήδη διοργανώσει δύο εκδηλώσεις, η πρώτη στις 12 Φεβρουαρίου με παρουσίαση του Δ. Ζαχαρόπουλου - Ν. Κόκκα και θέμα «Τα Πέτρινα Γεφύρια της Ξάνθης» και η δεύτερη στις 3 Απριλίου με παρουσίαση της Αντιγόνης Καιναδόγλου και θέμα «Προβλήματα της Παλιάς Πόλης της Ξάνθης». Παράλληλα κυκλοφόρησαν ένα πρώτο ενημερωτικό τρίπτυχο για την «Τοπική Επιτροπή Ελληνικής Εταιρείας Ξάνθης» και ένα άλλο τρίπτυχο με θέμα «Νερόμυλοι της Ορεινής Ξάνθης».

Για τον Μάιο και Ιούνιο έχουν προγραμματιστεί ενημέρωση από την τοπική έφορο για την «Προστασία των Νεωτέρων Μνημείων» και δημόσια συζήτηση με θέμα «Η Νομική Προστασία των Υγροβιοτόπων».

Στη δραστήρια αυτή Επιτροπή έχουν εγγραφεί 25 μέλη. Η πρώτη Συντονιστική Επιτροπή έχει ως Πρόεδρο την κα Ευανθία Σαρρή, φιλόλογο, Γραμματέα τον κ. Νικόλαο Κόκκα, εκπαιδευτικό, Ταμία τον κ. Ιωάννη Ρουκούνη, Πανεπιστημιακό και μέλη τους Δημήτρη Ζαχαρόπουλο, Παναγιώτη Σωτηρόπουλο και Θεόδωρο Σαρρή.

● **Αθήνα: Προβολή ταινιών της κας Λυδίας Καρρά.** Στις 21 Απριλίου 2001 ο Πρόεδρος της ET1 κ. Κωνσταντίνος Αλαβάνος και η Ελληνική Εταιρεία, παρουσίασαν στον κινηματογράφο ΑΠΟΛΛΩΝ δύο ταινίες με κείμενα και σκηνοθεσία της κας Λυδίας Καρρά, και παραγωγό την ET1. Συντονιστής της εκδήλωσης ήταν η ΔΗΛΟΣ Επικοινωνί-

ες και Χορηγός Επικοινωνίας η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ. Η μία από τις ταινίες αυτές, «Το τραγούδι της Φώκιας» για την Αλόννησο και το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο έλαβε, τον Μάρτιο μήνα, την πανευρωπαϊκή διάκριση πρώτου βραβείου για περιβαλλοντική ταινία που αφορά την φύση. Στην ταινία αυτή λαμβάνει μέρος και το μέλος μας Βαγγέλης Κωνσταντιανός, ο οποίος έχει ασχοληθεί επί σειρά ετών με την μελέτη της φώκιας και του θαλάσσιου πάρκου, κατά την εποχή που η Ελληνική Εταιρεία είχε αναλάβει τον Συντονισμό του Εθνικού Προγράμματος για την προστασία της Μεσογειακής φώκιας (1991-1995). Η δεύτερη ταινία «Οι επτά πληγές του παραδείσου» αφορούν τον Αμβρακικό κόλπο.

Ο κ. Κωνσταντίνος Αλαβάνος, Πρόεδρος της ET1, παραγωγός των δύο ταινιών, και η Λυδία Καρρά προλόγισαν την εκδήλωση. Ο κ. Αλαβάνος ανεγνώρισε το αυξημένο ενδιαφέρον που υπάρχει στην κοινωνία μας για το περιβάλλον και ότι η κριτική για την παρούσα κατάσταση είναι εν πολλοίς δικαιολογημένη. Επιβεβαίωσε επίσης ότι οι δύο ταινίες θα παιχθούν στην ET στις 3 και 10 Ιουνίου αντίστοιχα.

Η Εκδήλωση καλύφθηκε εκτενώς από τα μέσα ενημέρωσης.

● ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΘΗΚΕ Η ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΤΗΝ ΑΙΓΙΝΑ.

Ενα σημαντικό νέο έργο έρχεται να προστεθεί στον μακρύ κατάλογο αναστηλώσεων και αποκαταστάσεων ιστορικών μνημείων, τις οποίες έχει πραγματοποιήσει η Ελληνική Εταιρεία με δική της

Ο ναός του Αγ. Γεωργίου του Καθολικού στην Παλιαχώρα της Αίγινας μετά την αναστήλωσή του

πρωτοβουλία και οικονομική υποστήριξη τα τελευταία είκοσι δύο χρόνια.

Στις 21 Απριλίου 2001 γιορτάστηκε στην Παλιαχώρα της Αίγινας η αποκατάσταση της εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου του «Καθολικού». Η εκδήλωση που οργανώθηκε από την Ελληνική Εταιρεία και την Παναιγινιτική Επιτροπή για τη διάσωση της Παλιαχώρας έγινε μπροστά στο ναό, στην πλατεία της μεσαιωνικής πολιτείας, και συγκέντρωσε πλήθος κόσμου που παρακολούθησε με κατάνυξη τον εσπερινό που τέλεσε, μετά από τόσα χρόνια εγκατάλειψης του ναού, ο Μητροπολίτης Υδρας, Σπετσών και Αιγίνης, Εφραίμ. Η αρτοκλασία γύρω από την ανθοστόλιστη εικόνα του Αγίου Γεωργίου αλλά και οι ομιλίες όσων συνέβαλαν στην πραγμάτωση του λαμπρού αυτού έργου συμπλήρωσαν τη λιτή εκδήλωση.

Στον εσπερινό και την τελετή αρτοκλασίας μετείχαν ο πρόεδρος του Ιδρύματος Λεβέντη και κύριος χορηγός του έργου αναστήλωσης, κ. Ντίνος Λεβέντης με την σύζυγό του Edmee, ο Πρόεδρος της ΕΕ κ. Κώστας Καρράς, η κυρία Χάρις Καλλιγά και πολλά μέλη του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής

Κληρονομιάς της ΕΕ. Την πλαγιά είχαν κατακλύσει από νωρίς πολλοί επώνυμοι Αιγινίτες, αλλά κυρίως πλήθος λαού ιδιαίτερα συγκινημένο που μετά από τόσα χρόνια αναστηλώνεται κάτι στην

Ο κ. Κ. Λεβέντης και η σύζυγός του παραβρέθηκαν στην εκδήλωση για την αποκατάσταση του ναού του Αγ. Γεωργίου

Στιγμιότυπο από την εκδήλωση στον Αγ. Γεώργιο τον Καθολικό

Παλιαχώρα. Ο Μητροπολίτης χαροποίησε όλους επιβεβαιώνοντας άλλη μια φορά την δέσμευσή του να πρωτοστατήσει στην διαφύλαξη της πολιτιστικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της επισκοπής του.

Η αναστήλωση της εκκλησίας ήταν το αποτέλεσμα μιας ουσιαστικής συνεργασίας που υπήρξε ανάμεσα στην Παναιγινιτική Επιτροπή για τη διάσωση της Παλιαχώρας, την Ελληνική Εταιρεία, το Ιδρυμα Α.Γ. Λεβέντη, που επιχορήγησε γενναία το έργο, και τη 2η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων.

Ο ναός επιλέχθηκε από τους 35 περίπου ναούς που έχουν απομείνει στην Παλιαχώρα για να αναστηλωθεί αποτελώντας την αρχή ενός μεγάλου έργου που θα αφορά την αποκατάσταση όλων των μνημείων της πολιτείας. Ο αρχιτέκτονας Μιχάλης Μαράς συνέταξε τη μελέτη αποκατάστασης και πραγματοποίησε με μεγάλη επιτυχία την αναστήλωση του μνημείου, ενώ η συντηρήτρια Αρχαιοτήτων και Εργων Τέχνης Αλίκη Σημαντώνη-Μπόκολα συνέταξε τη μελέτη συντήρησης και αποκατάστασης των τοιχογραφιών, τα αποτελέσματα της οποίας κατέδειξαν την εξαιρετική τοιχογράφηση του ναού που περιλαμβάνει την παρά-

σταση της Άκρας Ταπείνωσης, τους Αγίους Θεόδωρους, τον Άγιο Γεώργιο, τον Άγιο Δημήτριο, τους Ιεράρχες και την Παναγία δεόμενη με τον Χριστό. Την επίβλεψη του έργου είχε ο Διευθυντής της 2ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού κ. Χ. Πέννας. Η υλοποίηση του έργου οφείλεται τόσο στη γενναία προσφορά του Ιδρύματος Α. Γ. Λεβέντη όσο και στον συντονισμό του όλου εγχειρήματος από την Ελληνική Εταιρεία και συγκεκριμένα από τον αρχιτέκτονα κ. Ανδρέα Συμεών, πρόεδρο του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς και την αρχιτέκτονα κυρία Χάρις Καλλιγά.

Το όλο έργο συμπληρώθηκε, πάλι με την ευγενική χορηγία του Ιδρύματος Α. Γ. Λεβέντη, με την έκδοση ενός καλαίσθητου εντύπου για την ιστορία και τα μνημεία της Παλιαχώρας, την ιστορία και την αποκατάσταση του ναού του Αγίου Γεωργίου, ενώ επίσης με χορηγία του ίδιου Ιδρύματος θα εκπονηθεί η γενική μελέτη του συνολικού χώρου της Παλιαχώρας με σκοπό να τεκμηριωθεί καλύτερα το μνημειακό σύνολο, να αναδειχθεί η πολεοδομική του δομή και να βελτιωθεί η προσπελασιμότητα και αναγνωσιμότητα της μεσαιωνικής πολιτείας.

ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΝΕΑ ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΜΑΡΑΘΩΝΑ

Στο πρώτο τρίμηνο του έτους η Ελληνική Εταιρεία έλαβε μέρος σε δύο δημόσιες παρουσιάσεις μαζί με τις τρεις άλλες συνεργαζόμενες οργανώσεις (WWF Greece, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία και Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης) για το θέμα του Μαραθώνα /Σχοινιά.

Η Επιστολή των 192 που έγιναν 250.

Στην πρώτη παρουσίαση, που έγινε στις 8 Φεβρουαρίου στο Πολιτιστικό Κέντρο Δήμου Αθηναίων με προεδρεύοντα τον κ. Ανδρέα Συμεών, μίλησαν οι κ.κ. Κώστας Βασιλάκης και Δημήτρης Καραβέλλας για την οικολογική αξία του Σχοινιά-176 είδη πουλιών και το σπάνιο πευκοδάσος- αλλά επίσης για τα οικολογικά του προβλήματα, ο κ. Μάκης Απέργης για την ιστορία της μάχης και ο κ. Κώστας Καρράς για τη διεθνή κατακραυγή που έχει ξεσπάσει. Αλλά σημαντικά σημεία αποτελούν η δημοσίευση εκείνη την ημέρα ανοιχτής επιστολής προς τον πρωθυπουργό εκ μέρους 250 προσωπικοτήτων των γραμμάτων και των τεχνών.

Είχαν ζητηθεί 192, ο αριθμός των πεσόντων στον Μαραθώνα, αλλά ο ενθουσιασμός και εκείνων που οργάνωσαν την συλλογή υπογραφών (μεταξύ των οποίων ιδιαίτερα αποτελεσματικοί απεδείχθησαν οι Μαρία Καραβία και Ιλεάνα Σιώρη, μέλη του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς) και ο ενθουσιασμός εκείνων που υπέγραψαν είχαν αποτέλεσμα να υπερβούμε κατά πολύ τον αριθμό των 192 και να φθάσει ο αριθμός των υπογράφων σε 250.

Ανταπόκριση του Πολιτικού Κόσμου

Αλλο σημαντικό γεγονός στην συνάντηση της 8ης Φεβρουαρίου ήταν οι τοποθετήσεις από Βουλευτές. Ο κ. Στέφανος Μάνος έλαβε θέση στηριζόμενος στην ιστορική σημασία του Μαραθώνα, και ε-

πίσης πήραν θέση οι Βουλευτές κ. Αθανάσιος Βαρίνος της Ν.Δ. (Χίος) και κ. Νίκος Φλώρος του ΠΑΣΟΚ (Λάρισα). Μέσα σ' έναν μήνα, σε συνάντηση που έγινε στις 8 Μαρτίου, η θετική τοποθέτηση σύσσωμης της αντιπολίτευσης ολοκληρώθηκε, με δημόσιες δηλώσεις του κ. Σάββα Τσιτουρίδη, τομεάρχη της Ν.Δ. για θέματα δημοσίων έργων και περιβάλλοντος, της κ. Λιάνας Κανέλλης, Βουλευτή του ΚΚΕ, του κ. Νίκου Κωσταντόπουλου αρχηγού του Συνασπισμού, και του κ. Τοπάϊ των Φιλελευθέρων. Εκτοτε υπήρξαν σημαντικά άρθρα στις εφημερίδες από τον κ. Δημήτρη Τρακατέλλη, τον κ. Γιάννη Βαρβιτσιώτη και τον κ. Ι. Μαρίνο ενώ έντονη δράση στο Ευρωκοινοβούλιο ανέπτυξε ιδιαίτερα ο κ. Μιχάλης Παπαγιαννάκης.

Δράση και Αδράνεια

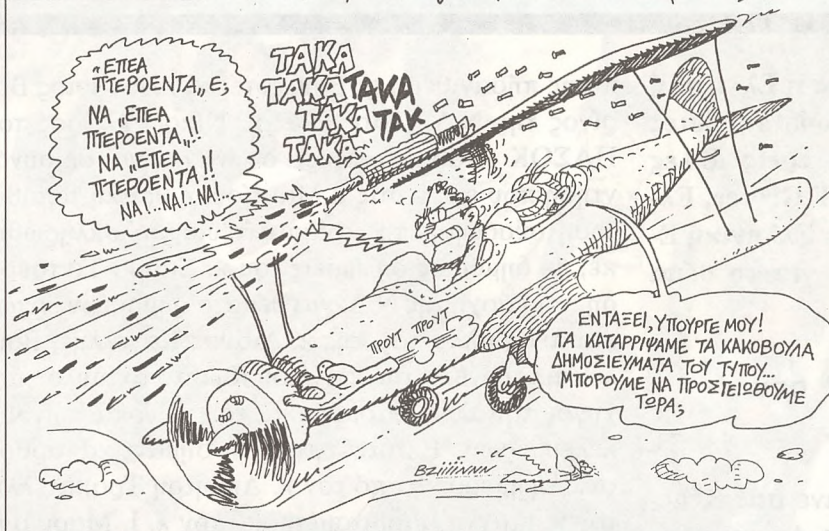
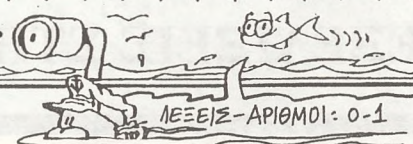
Η δεύτερη εκδήλωση των τεσσάρων συνεργαζόμενων οργανώσεων έγινε στις 14 Μαρτίου στο Ίδρυμα Γουλανδρή - Χόρν, πάλι υπό την Προεδρία του κ. Ανδρέα Συμεών, Αντιπροέδρου της Ελληνικής Εταιρείας. Τρεις εκ των έξι ομιλητών είναι μέλη μας.

Ο κ. Μ. Σκούλλος ήταν ο πρώτος ομιλητής και ανέπτυξε το καίριο υδρολογικό πρόβλημα της περιοχής, ενώ τον ακολούθησαν ο κ. Δημήτρης Καραβέλλας, διευθυντής του WWF-Greece και Κώστας Βασιλάκης, Διευθυντής της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας που μίλησαν για άλλες όψεις του οικολογικού προβλήματος. Ο κ. Β. Δωροβίνης ανέπτυξε νομικά ζητήματα και ο κ. Λεωνίδας Κόλλας έδωσε αποστομωτική απάντηση στις αιτιάσεις επισήμων για την ολιγωρία των οργανώσεων περιβάλλοντος, δίνοντας πολύτιμες λεπτομέρειες για τις διαδοχικές ενέργειες της Ελληνικής Εταιρείας Προστασίας της Φύσης, μόνον μια εκ των οποίων αξιώθηκε με απάντηση από της αρχές - στην περίπτωση μάλιστα του Υπουργείου Εθνικής Αμυνας και όχι του ΥΠΕΧΩΔΕ. Τέλος ο κ. Κ. Καρράς μίλησε για την ιστορική πλευρά του θέματος.

Κι όπως φώναζε
ο Φειδιππίδης
(για να ανακοινώσει
στους Αθηναίους
τη νίκη στον Μαραθώνα):
Θάλαττα... θάλαττα!!!

ΥΠΟΒΟΥΧΙΟ

υποψίες για μία αλύππτη εποχή...

Δηλαδή δεν μπορεί να αναβαθμισθεί ο Μαραθώνας, χωρίς να γίνει εκεί κωπηλατοδρόμιο;
'Η κωπηλατοδρόμιο ή πάντα; Τι είδους δίλημμα (ή να μη ειπωθεί εκδίασμός) είναι αυτό;

Και γιατί για να αναβαθμισθεί μια ιστορική περιοχή πρέπει να καταστραφεί μέρος της; Αναβάθμιση χωρίς υποβάθμιση δεν γίνεται; Δηλαδή: η σκουπίδα, ανθάρητα κι εγκατάλειψη ή κωπηλατοδρόμιο; Και ποιος φταίει τόσο χρόνο για τα σκουπιδιά τα ανθάρητα και την εγκατάλειψη; (Αυτός που θα φταίει και για το κωπηλατοδρόμιο)...

Όσο για τα φαιδρά του Υπουργείου Πολιτισμού ότι εκεί που θα γίνει το κωπηλατοδρόμιο ήταν θάλασσα τα καιρώ εκείνο - δεν αποκλείεται - μάλλον προ 60 εκατομμυρίων ετών ή το θάλασσα και η Λαγυθιά!

Την εποχή όμως της μάχης, εκτός κι αν δεν ξέρει τι της γίνεται η ελληνική και διεθνής (ή οποία ήδη καγχάζει) ακαδημαϊκή κοινότητα, ο Μαραθώνας ήταν Μαραθώνας κι όχι άραβα μάρθα κοιναί μαγειρεμένα.

Βεβαίως, θα μπορούσε να κάνει μια ακόμα τροποποίηση στο Σύνταγμα ο κ. Βενιζέλος και να καθιερώσει το ασυμμόδιον μεταξὺ Μαραθώνας και μάχης του Μαραθώνας!

Όπου έδει δείξει και πάσα διαμαρτυρία πανούτα! Ρηξικέλευθα πράγματα και ταλμπαρνικά! 'Η όπως θα έλεγε και ο Μακρυγιάννης: σιγά τα μέραμα!

ΣΤΑΘΗΣ Σ.
21. III. 2001
Stathis@dolnet.gr

Από τα «ΝΕΑ» 21 Μαρτίου

Δύο επιστολές προς τους Επιτρόπους στις Βρυξέλλες

Συμβολικό σημείο πρέπει να θεωρηθεί ότι η τελευταία ενέργεια του απερχομένου μας προέδρου προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ήταν η συνυπογραφή, την 19η Απριλίου, της επιστολής, εκ μέρους των τεσσάρων συνεργαζομένων οργανώσεων προς όλους τους επιτρόπους, εξηγώντας τους λόγους για τους οποίους θα πρέπει να επιμένουν στην αυστηρή τήρηση της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας για την προστασία περιοχών Natura 2000.

Τούτο συνεπάγεται την άρνηση να επιτρέψουν την κατασκευή ενός κωπηλατοδρομίου σε μια τέτοια περιοχή εφ' όσον υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις (όπως π.χ. η Υλική για προσωρινές Ολυμπιακές εγκαταστάσεις ή το πρώην αεροδρόμιο του Ελληνικού για μόνιμες, που θα συμπεριλάμβαναν και χώρο για το slalom) διότι η ύπαρξη εναλλακτικών λύσεων αποτελεί ανυπέρβλητο εμπόδιο κατά την Ευρωπαϊκή νομοθεσία έναντι οποιασδήποτε πρότασης ανάπτυξης για περιοχή που περιλαμβάνεται στο Natura 2000.

Αλλά και η πρώτη κίνηση του νέου μας προέδρου προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκφράζει

την συνέχεια και συνέπεια της πολιτικής της Ελληνικής Εταιρείας στο θέμα αυτό. Μια δεύτερη επιστολή, της 24ης Απριλίου, προς όλους τους Επιτρόπους, αυτή τη φορά σε συνεργασία με την Αρχαιολογική Εταιρεία και την Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσεως, αναλύει τα πολιτικά, πολιτιστικά και ιστορικά επιχειρήματα τα οποία υπαγορεύουν την κήρυξη της ευρύτερης περιοχής ως Εθνικό Ιστορικό Πάρκο.

Ποιες είναι οι προοπτικές όσον αφορά τις Βρυξέλλες; Νομικά, μόνον η πρώτη επιστολή έχει σημασία διότι δυστυχώς δεν υπάρχει Ευρωπαϊκή νομοθεσία που να επιτρέπει στα όργανα της Ένωσης να επιβάλλουν σεβασμό για έναν ιστορικό χώρο. Αντίθετα η διεθνής κατακραυγή κατά της Ελληνικής διοίκησης στο θέμα αυτό βασίζεται πολύ περισσότερο στα ιστορικά και πολιτιστικά επιχειρήματα, τα οποία η Ελληνική Εταιρεία έχει προβάλει με ιδιαίτερη έμφαση διεθνώς, ιδίως από τον περασμένο Σεπτέμβριο, παρά στα οικολογικά. Εκεί, αντίθετα, υπάρχει μάλλον μια τάση να ικανοποιηθούν τα αιτήματα της ελληνικής διοίκησης εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων παρά για επιμονή στο γράμμα και το πνεύμα της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας για την προστασία της φύσης. Αναμφισβήτητα αρνητικό ρόλο έχει παίξει σ' αυ-

τό η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή (ΔΟΕ) η οποία έχει τεράστια επιρροή αλλά που με ελάχιστες εξαιρέσεις, δεν φαίνεται να τιμά όπως θα έπρεπε την ανειλημμένη της υποχρέωση έναντι του περιβάλλοντος.

Μαραθώνας και Χάστινγκς, η διεθνής κατακραυγή

Εκείνο που είναι συγκινητικό είναι η συνεχής ροή επιστολών και άλλων μηνυμάτων προς τις Ελληνικές αρχές και την ΔΟΕ, ζητώντας τον σεβασμό του Μαραθώνα / Σχοινιά και την εξεύρεση εναλλακτικής λύσης. Οχι μόνον δεν ευσταθεί το επιχείρημα υπουργού ότι η αντίθεση στην χωροθέτηση του κωπηλατοδρομίου στον Μαραθώνα εκφράζει ξενοφοβία και ρατσισμό, αλλά είναι φανερό ότι παρά πολλοί ξένοι ασπάζονται τις θέσεις μας για την ανάγκη σεβασμού ενός από τους πιο σημαντικούς ιστορικούς τόπους στον κόσμο.

Όπως χαρακτηριστικά ανέφεραν εξέχοντες επιστήμονες του Πανεπιστημίου του Cambridge, ο μεγάλος Άγγλος πολιτικός φιλόσοφος John Stuart εξέφρασε την άποψη ότι η μάχη του Μαραθώνα είναι πιο σημαντική για την Αγγλική ιστορία ακόμα και από την μάχη του Χάστινγκς, που θεωρείται η αφετηρία της εξέλιξης της Μεγάλης Βρετανίας.

Αλλά έγινε η μάχη εκεί;

Τόση μεγάλη έχει υπάρξει η κατακραυγή του πολιτισμένου κόσμου κατά των κυβερνητικών επιλογών που η διοίκηση, ενώ δεν έδειξε καμία δυσκολία απλώς να επιμένει στις αποφάσεις της, φάνηκε αμήχανη να διαμορφώσει κανένα εύλογο επιχείρημα που να δικαιολογεί την στάση της. Η αμηχανία αυτή αποδείχθηκε ξεκάθαρα με την προσπάθεια επιχειρηματολογίας από τους δύο υπεύθυνους υπουργούς και τον τοπικό δήμαρχο, πρώτον, ότι η μάχη του Μαραθώνα έγινε αποκλειστικά στην περιοχή του Τύμβου (που απέχει στην πραγματικότητα 3.8 χλμ, από το προτεινόμενο κωπηλατοδρόμιο, αλλά κατά δηλώσεις ΔΟΕ και επισήμων ενίοτε 4.5 και ενίοτε 6 χλμ), και, δεύτερον, ότι πολύ μεγάλο μέρος της περιοχής

δεν ήταν καν ξηρά το 490π.Χ., αλλά θάλασσα.

Τα επιχειρήματα αυτά καταρρίφθηκαν με σειρά επιστολών της Αρχαιολογικής Εταιρείας που δημοσιεύονται στο τρέχον τεύχος του περιοδικού τους «MENTΩΡ». Είναι φανερό και από την διήγηση του Ηροδότου και από την περιγραφή του Πausανία των τοιχογραφιών στην Ποικίλη Στοά, που φιλοτεχνήθηκαν μέσα στην ζωή των Μαραθωνομάχων, ότι η μάχη άρχισε στην πεδιάδα, ότι οι μεγάλες περσικές απώλειες οφείλονται στην υποχώρηση τους μέσα από τον υγρότοπο (σκοτώθηκαν 6400 Πέρσες έναντι 192 Αθηναίων) και ότι η μάχη τελείωσε στην παραλία όπου οι Αθηναίοι κατάφεραν να αιχμαλωτίσουν επτά περσικά πλοία. Όλη η περιοχή είναι λοιπόν περιοχή της Μάχης.

Τα περί Ναυμαχίας

Ακόμα πιο εντυπωσιακή ήταν η αποτυχία του άλλου επιχειρήματος που βασίστηκε σε μία γεωλογική μελέτη της δεκαετίας του 1980. Η μελέτη αυτή θα είχε σαν αποτέλεσμα, εάν επαληθευέτο, ακόμα και ο Τύμβος των Αθηναίων να τοποθετείται στην θάλασσα το 490π.Χ..

Ευτυχώς άλλη, πιο προσεκτική, τεκμηριωμένη γεωαρχαιολογική μελέτη από τον κ. Richard Dunn της Αμερικάνικης Αρχαιολογικής Σχολής, που έγινε πρόσφατα, το 1986-1988, αποδεικνύει ότι ήδη υπήρχε υγροβιότοπος όπου υπάρχει και σήμερα το 490π.Χ. και ότι η ακτογραμμή δεν άλλαξε τόσο ώστε να επηρεάσει την εικόνα που πρέπει να έχουμε για την μάχη.

«Αποφασίζομεν και διατάσομεν»

Με την κατάρριψη του τελευταίου επιχειρήματος των αρμοδίων για να ξεχωρίσουν τον θρύλο από τον πραγματικό χώρο του Μαραθώνα, άρχισαν να διαφαίνονται τα πραγματικά τους κίνητρα. Ουδέποτε είχαν επιτρέψει να γίνει δημόσια συζήτηση πριν αποφασισθούν οι χωροθετήσεις για τους Ολυμπιακούς αγώνες. Οι πιστώσεις που δόθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση για την αναβάθμιση του Σχοινιά το 1993 είχαν διοχετευθεί αλλού. Τα σχέδια για Εθνικό Πάρκο και ένταξη του χώρου στον κατάλογο του Natura 2000 παραμερίσθηκαν

το 1996, μόλις η Αθήνα ανέλαβε τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Εύκολο ήταν, εφ' όσον οι αρχές διατηρούν τέτοια επιρροή στα μέσα μαζικής ενημέρωσης να κατηγορηθούν οι οργανώσεις και όχι οι ίδιοι οι αρμόδιοι για την υποβάθμιση του Σχοινιά.

Και όμως η θύελλα ξέσπασε τελικά επάνω τους. Και τότε σκέφτηκαν να κάνουν τις προτάσεις τους περισσότερο συμπαθείς προς το ευρύτερο κοινό με το κάλυμμα του Εθνικού Πάρκου, που δεν συμπεριλαμβάνει βέβαια ένα μεγάλο τμήμα του ιστορικού χώρου, αλλά το μεγαλύτερο εναπομένον τμήμα του υδροβιότοπου, με τοποθέτηση όμως στο πιο νευραλγικό του σημείο των τεράστιων λιμνών (2χλμ) του κωπηλατοδρομίου. Η απόφαση του

2000 όντως παρουσιάζει το πλεονέκτημα της κατάργησης του μικρού αεροδρομίου και της ενίσχυσης του υδροβιότοπου με την ροή υδάτων σ' αυτήν (αντί στη θάλασσα) από την Μακαρία πηγή. Πολλές όμως από τις χρήσεις ενός κωπηλατοδρομίου και των συναφών εγκαταστάσεων δεν είναι συμβατές με ένα Εθνικό Πάρκο.

Το Συμβούλιο Επικράτειας και το περίπου.. Disneyland

Τον Απρίλιο το 5ο Τμήμα του Συμβουλίου Επικρατείας με ψήφους 7 προς 0 έκρινε σχετικά με προσφυγή κατοίκων της περιοχής, ότι ταβέρνες, εστιατόρια, σουβλατζίδικα κτλ, δεν είναι συμβα-

Από τη συνέντευξη Τύπου στο
Ιδρυμα Γουλανδρή Χορν

τές με την έννοια ενός πραγματικού Εθνικού Πάρκου και ως εκ τούτου ότι τα σχετικά άρθρα του Προεδρικού Διατάγματος είναι άκυρα. Ετσι άνοιξε και ένα τρίτο μέτωπο στην νέα μάχη για τον Μαραθώνα που προστίθεται σε εκείνο της ελληνικής κοινής γνώμης και της καταγγελίας των τεσσάρων συνεργαζομένων οργανώσεων στις Βρυξέλλες.

Η συγκεκριμένη απόφαση δεν έθιξε το θέμα της συμβατότητας του ιδίου του κωπηλατοδρομίου διότι δεν είχε τεθεί. Πιθανώς ένα τέτοιο θέμα να τεθεί στο Συμβούλιο Επικρατείας στο μέλλον.

Ο κυβερνητικός εκπρόσωπος έδειξε ψυχραιμία σε σχέση με την απόφαση αυτή, εκφράζοντας την άποψη ότι οι φίλαθλοι θα βγαίνουν από το κωπηλατοδρόμιο για να βρίσκουν φαγητό. Και όντως έχει πλέον επιβεβαιωθεί πως, από οικονομικής τουλάχιστον πλευράς, το κωπηλατοδρόμιο, που η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων φέρεται να θεωρεί οικονομικά μη βιώσιμο να έχει μόνο ίση σημασία στις σκέψεις των ενδιαφερομένων με το slalom που χωροθετείται στο Ριζάρι, εκτός της περιοχής του προτεινόμενου Εθνικού Πάρκου. Οι οικονομικές δυνατότητες που παρέχει τούτο από πλευράς κίνησης πελατών που αναζητούν ευκαιρίες διασκέδασης και αναψυχής, είναι τεράστιες. Οπως σχολίασε Γαλλίδα δημοσιογράφος : «Εδώ έχουμε μια προσπάθεια δημιουργίας περίπου ενός Disneyland»

Προσκύνημα στον Τύμβο

Την Κυριακή 29 Απριλίου διάφορες οργανώσεις - όχι όμως οι τέσσερις συνεργαζόμενες - προγραμματίσαν συνάντηση στον Τύμβο. Παρά τις σημαντικές οργανωτικές ελλείψεις δόθηκε η ευκαιρία να τονισθούν οι βασικοί παράμετροι της υπόθεσης.

Συγκεκριμένα ο κύριος Καρράς άρχισε τον σύντομο χαιρετισμό του λέγοντας : « Εξ ορισμού μπορεί να υπάρχει μόνον ένα σημείο στον κόσμο όπου για πρώτη φορά στην ιστορία μια αμυνόμενη δημοκρατία κέρδισε μια νίκη έναντι μιας επεκτατικής απολυταρχίας. Αυτός ο τόπος συμβαίνει να είναι ο Μαραθώνας. Οπως λέχθηκε στην Βίβλο της Γενέσεως στον Αβραάμ «Ενευλογηθήσονται εν σοι πάσαι αί φυλαί της γής», έτσι στα καμμένα κόκκαλα που καλύφθηκαν απ' αυτόν τον Τύμβο ενευλογήθησαν όλοι οι μετέπειτα αγωνιστές για την δημοκρατία και την ελευθερία ανά τον κόσμο».

Ως εκ τούτου, συνέχισε, ο Μαραθώνας αποτελεί μια παγκόσμια μοναδικότητα με τον ίδιο τρόπο που αποτελεί η Ακρόπολη, και πρέπει να χαίρει του ίδιου σεβασμού. Η μόνη επιτρεπτή λύση είναι του Ιστορικού Πάρκου, όπως στο Βατερλό, το Βερντέν και το Γκέτισμπουργκ, που σ' αυτήν την περίπτωση θα ήταν ευρύτερος εκείνου που προτείνεται σήμερα.

Ο κ. Καρράς περιέγραψε τις πρόσφατες συζητήσεις στην Αμερική για το μέλλον του Εθνικού Πάρκου του Γκέτισμπουργκ, και παρατήρησε ότι

Από τη συνέντευξη Τύπου στο Ιδρυμα Γουλανδρή Χορν

οι Αμερικανοί δεν δέχθηκαν την ανάμειξη ιδιωτικών φορέων με σκοπό την απόκτηση κέρδους, αλλά ότι προενέκριναν την δημιουργία ενός αφιλοκερδούς ιδρύματος.

Αναμένεται όμως αύξηση εσόδων στην περιοχή κατά περίπου 20% ή περίπου \$20 εκατομμύρια, που αποδεικνύει ότι ήδη υπάρχουν έσοδα της τάξεως των \$100 εκατομμυρίων και ότι καθώς επείσθησαν οι τοπικές αρχές του Μαραθώνα ότι οι κυβερνητικές προτάσεις θα τους λύσουν τα οικονομικά προβλήματα της περιοχής πιο αποτελεσματικά από την εφαρμογή της ιστορικά και οικολογικά ενδεδειγμένης λύσης.

Τελειώνοντας ο κ. Κ. Καρράς ανεγνώρισε στο όραμα εκείνων που χωροθέτησαν το κωπηλατοδρόμιο και το slalom στην περιοχή του Μαραθώνα μια σύγχρονη αντίληψη που τοποθετεί ως σημαντικότερα αγαθά για τον άνθρωπο, την άθληση, την διασκέδαση και την κατανάλωση.

Αυτά έχουν όντως την αξία τους, και εάν επρόκειτο π.χ. για το Ελληνικόν, δεν θα παρουσίαζαν

πρόβλημα. Όμως για τον χώρο του Μαραθώνα άλλες αξίες είναι πολύ σημαντικότερες και πρέπει να προταθούν. Μια είναι του ανθρώπου ως υπεύθυνου διαχειριστή του πλανήτη που σέβεται τα άλλα ζώα και τα στοιχεία της φύσης. Άλλη είναι του ανθρώπου ως υπεύθυνου δημοκρατικού και ελεύθερου πολίτη που σέβεται απόλυτα τον τόπο του πρώτου θριάμβου της δημοκρατίας, χωρίς την οποία δεν θα υπήρχαν οι υπόλοιπες. Και ασφαλώς υπάρχει μιιά τρίτη, του ανθρώπου ως ελεύθερου όντος που αποφασίζει για ποια ιδανικά αξίζει να ζήσει και να πεθάνει. Ετσι και η απόφαση του Πολέμαρχου Καλλιμάχου έφερε την νίκη στους Αθηναίους και τον θάνατο στον ίδιο.

Πρέπει να είμαστε και εμείς έτοιμοι, κατέληξε ο κ. Καρράς, να ζήσουμε με τον ίδιο τρόπο, και αυτή η διαφοροποίηση αρχών, ιδανικών και ιδεολογιών είναι που δίνει σημασία - όποια και να είναι η έκβαση του αγώνα - στην νέα μάχη που δίνεται γύρω από τον Μαραθώνα στην εποχή μας.

Περιβαλλοντικά Προβλήματα και Προοπτικές για την Ελλάδα την Ευρώπη και τον κόσμο στον 21ο αιώνα

Ομιλία του απερχόμενου Προέδρου της Ελληνικής Εταιρείας Καθηγ. Μ. Σκούλλου

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΣΕΛ. 1

Ο κ. Σκούλλος στην ομιλία του αναφέρθηκε στα μεγάλα περιβαλλοντικά προβλήματα της χώρας μας, και την σύνδεσή τους με τα ευρωπαϊκά και παγκόσμια.

Μεταξύ αυτών αναγνωρίζονται ως μεθοδολογικά προβλήματα:

- η δυσκολία διάκρισης ανάμεσα σε ελληνικά, τοπικά και διεθνή προβλήματα και ως εκ τούτου η ανάγκη πολύ υψηλής στάθμης συντονισμού για επίτευξη προόδου, πράγμα δύσκολο,

- η αδυναμία ή τεράστια δυσκολία, καθορισμού

αυστηρών προτεραιοτήτων, λόγω απόλυτης αλληλεξάρτησης μεταξύ των διαφόρων περιβαλλοντικών θεμάτων.

Ως ιδιαίτερα σοβαρό ελληνικό πρόβλημα αναγνωρίζεται η αναντιστοιχία στην διαμόρφωση και κυρίως στην εφαρμογή μεταξύ Κοινοτικής και ελληνικής πολιτικής περιβάλλοντος και οι αδυναμίες και έλλειψη στελέχωσης των αντιστοίχων υπηρεσιών του Κράτους. Αυτό έχει ως μοιραίο αποτέλεσμα ελλειπείς ελέγχους, ιδιαίτερα στις πηγές ρύπανσης, αλλά και τεράστια κενά π.χ. στο χώρο των στερεών αποβλήτων (π.χ. έλλειψη συστήματος συλλογής και ανακύκλωσης μπαταριών, έλλειψη

Από την ομιλία του καθ. Μ. Σκούλλου στην αίθουσα της Αρχαιολογικής Εταιρείας

επαρκών υποδομών αλλά και χαμηλή συνείδηση του κοινού για τη διαχείρισή τους).

Η παραμόρφωση της πραγματικότητας αλλά και των θέσεων των διαφόρων εμπλεκόμενων φορέων και η απουσία θεσμοθετημένου ρόλου των περιβαλλοντικών ΜΚΟ σε συνδυασμό με απουσία μηχανισμού εντίμου και ψύχραιμου διαλόγου και επίτευξης συναίνεσης μεταξύ των ενδιαφερομένων πλευρών αποτελεί για την Ελλάδα ουσιαστικό πρόβλημα δημοκρατικού ελλείμματος. Η χώρα δεν έχει κυρώσει ακόμη την Συνθήκη του Aarhus για την πρόσβαση των πολιτών στην περιβαλλοντική πληροφόρηση. Χαρακτηριστικό παράδειγμα έργου που προχωρά χωρίς την απαραίτητη συναίνεση, αποτελεί η περίπτωση του κωπηλατοδρομίου Σχοινιά-Μαραθώνα, εναλλακτικές λύσεις του οποίου υπάρχουν.

Πέρα από την Υλίκη, η δημιουργία τεχνητής λίμνης στο χώρο του πρώην αεροδρομίου του Ελληνικού θα ήταν μια βιώσιμη και αποδεκτή εγκατάσταση.

Στα θέματα περιβάλλοντος, διεθνώς, υπάρχει μεγάλη απόσταση μεταξύ διακηρύξεων, αγαθών προθέσεων και αναντίστοιχων χειροπιαστών αποφάσεων ή ενεργειών που απογοητεύουν τους πολίτες οι οποίοι βλέπουν την υποκρισία, ανικανότητα και βραχυπρόθεσμα οφέλη να συνεργάζονται ενάντια στο προφανές κοινό συμφέρον της παρού-

σας και των μελλοντικών γενεών.

Για τα παγκόσμια προβλήματα που αναφέρονται και αναλύονται σε συντομία, γενεσιουργά αίτια εξακολουθούν να είναι ο διπλασιασμός του πληθυσμού από το 1960 μέχρι το 2000 αλλά και ο καταναλωτισμός που οδήγησε σε τετραπλασιασμό της βιομηχανικής παραγωγής στην ίδια περίοδο.

Αντίστοιχη και κολοσσιαία είναι η κατανάλωση ορυκτών καυσίμων και φυσικών πόρων, όπως νερού. Οι αυξημένες καύσεις και οι αέριες εκπομπές τους και το φαινόμενο του θερμοκηπίου, σε συνάρτηση με την καταστροφή των δασών (από την υλοτόμηση, «μετατροπή» τους σε αγροτική γη και πυρκαγιές) και την απερίμωση οδηγούν στη λειψυδρία, την διάβρωση της βιοποικιλότητας και την εξάπλωση της «μικρο»-ρύπανσης σε κάθε γωνιά της γης. Τα προβλήματα αυτά είναι αλληλένδετα και απαιτούν πολύ διαφορετικό και υψηλότερο επίπεδο πολιτικής βούλησης, δέσμευσης και κοινωνικής συμμετοχής για να λυθούν.

Η διεθνής πολιτική και οικονομική συγκυρία δεν φαίνεται, σήμερα, ιδιαίτερα ευνοϊκή. Το χάσμα πλουσίων - φτωχών διευρύνεται. Διπλασιάστηκε στα τελευταία δεκαπέντε χρόνια, όχι μόνο μεταξύ χωρών Βορρά - Νότου αλλά και μέσα στις ίδιες τις κοινωνίες των διαφόρων χωρών, αφενός λόγω δημιουργίας στις αναπτυσσόμενες χώρες νέων οικονομικών «elite», συχνά αναμειγμένων σε σκάνδαλα διαφθοράς και «μαφίες» και αφετέρου λόγω νέου κύματος «νεόπτωχων» (συνταξιούχων, περιβαλλοντικών ή άλλων προσφύγων, νέων ανέργων κλπ.), μέσα σε κοινωνίες αναπτυσσόμενων οικονομικά χωρών ή χωρών με μεταβατικές οικονομίες.

Οι τοπικές συρράξεις, η αυξημένη εγκληματικότητα, το γεγονός ότι στα χέρια του οργανωμένου εγκλήματος και το περιβάλλον μπορεί να αποτελέσει «όμηρο», το γεγονός ότι στο διάστημα χιλιάδες δορυφόροι κινούνται ακυβέρνητοι, το γεγονός ότι ο ρόλος των ακτινοβολιών και της συνέργειας μικροποσοτήτων χημικών ενώσεων μας είναι ακόμη άγνωστα, δίνουν μια ιδέα της εφιαλτικής διάστασης της περιβαλλοντικής ανασφάλειας.

Η επίτευξη αιεφόρου ανάπτυξης, μολονότι δεν είναι θεωρητικά κατ' ανάγκην σε αντίθεση προς την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, δεν φαίνε-

Από την ομιλία του καθ. Μ. Σκούλλου στην αίθουσα της Αρχαιολογικής Εταιρείας

ται, από τα μέχρι σήμερα δείγματα και παραδείγματα, να συμπορεύονται.

Είναι απόλυτη ανάγκη να βαθύνουν τα κοινωνικά θεμέλια και η εμπιστοσύνη των πολιτών προς ένα αξιόπιστο κράτος, να θεσπιστούν κανόνες περιβαλλοντικά αειφόρου εμπορίου, να θεσπιστούν υποχρεωτικά εθνικοί και περιφερειακοί λογαριασμοί φυσικών πόρων (Natural Resources Accounts) ως αναπόσπαστα παραρτήματα όλων των εθνικών ισολογισμών και να ενημερωθεί συστηματικά όλος ο λαός και οι Αρχές, εθνικές και τοπικές.

Πρέπει, ακόμα, να ενισχυθούν οι Ευρωπαϊκοί θεσμοί και να προωθηθεί με παντοειδή εργαλεία (νομικά και οικονομικά) η εφαρμογή συγκεκριμένων, νέων τεχνολογιών και διεργασιών υψηλής αποδοτικότητας και παραγωγικότητας ως προς τους φυσικούς πόρους, (π.χ. με κατ' ελάχιστο παράγοντα αποδοτικότητας 4).

Η χώρα, παρά και πέρα από την παγκοσμιοποίηση, πρέπει να επιδιώκει και να διατηρεί σε υψηλό βαθμό την σχετική αυτάρκειά της σε παραγωγή υψηλής ποιότητας τροφής και νερού, καθώς και ε-

νέργειας κυρίως μέσα από ανανεώσιμες πηγές. Πρέπει να προστατευθούν αποτελεσματικά οι φυσικοί της πόροι και η βιοποικιλότητά της και παράλληλα να καταπολεμηθεί συστηματικά η φτώχεια και ανέχεια μέσα και γύρω από την χώρα με εξασφάλιση και υποστήριξη βασικών κοινωνικών υπηρεσιών. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να υπάρξει ορθολογικότερη ανακατανομή επενδύσεων, όρια στην άκρατη ιδιωτικοποίηση και κατάλληλο νομικό και θεσμικό πλαίσιο.

Πρέπει να ενισχυθούν και αναδειχθούν τα μεγάλα ανανεώσιμα φυσικά κεφάλαια ιδιαίτερα για την Ελλάδα, «το Περιβάλλον» και «ο Πολιτισμός» με κύριο εξαγωγίμο προϊόν της χώρας την Παιδεία και μάλιστα μια παιδεία σύγχρονη και ανοιχτόμυαλη που βασίζεται όμως και αξιοποιεί το τεράστιο και αναφαίρετο για μας κεφάλαιο του Αρχαίου Ελληνικού Πολιτισμού που περιέχει και όλες τις σύγχρονες αρχές για την αντιμετώπιση των κρίσεων του περιβάλλοντος. Πάνω απ' όλα μέσα από την Παιδεία πρέπει να αλλάξουν τα σύμβολα επιτυχίας και ισχύος, με μια μετάβαση από τα ποσοτικά στα ποιοτικά.

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ

Το Συμβούλιο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Ελληνικής Εταιρείας στο πλαίσιο του ενδιαφέροντός του για τη Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και για την ενίσχυση του παιδαγωγικού έργου των εκπαιδευτικών, προγραμματίσει μια σειρά βιβλιοπαρουσιάσεων για τον μήνα Μάιο.

9-5-2001 Παρουσίαση του βιβλίου «Τα σχολεία στην αρχαία Ελλάδα» του Κένεθ Φρίμαν σε μετάφραση του Αλέξανδρου Κόντου. Η εκδήλωση γίνεται σε συνεργασία με τις εκδόσεις «Δόμος»

16-5-2001 Παρουσίαση του εκπαιδευτικού υλικού που έχει εκδώσει η Ελληνική Εταιρεία «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση για Βιώσιμες πόλεις» των Αγγελική Τρικαλίτη, Ρέα Παλαιοπούλου- Σταθοπούλου.

22-5-2001 Παρουσίαση της εκπαιδευτικής σειράς «Παρακολουθήματα» των εκδόσεων Ελληνικά Γράμματα. Η εκδήλωση γίνεται σε συνεργασία με τις εκδόσεις «Ελληνικά Γράμματα»

30-5-2000 Παρουσίαση του εκπαιδευτικού υλικού «Το ενεργειακό ζήτημα» των Ευγενία Φλογαίτη, Παρασκευή Βασάλα. Η εκδήλωση γίνεται σε συνεργασία με τις εκδόσεις «Ελληνικά Γράμματα»

Όλες οι παρουσιάσεις θα πραγματοποιηθούν στην αίθουσα εκδηλώσεων της Ελληνικής Εταιρείας οδός Τριπόδων 28 Πλάκα στις 19:00 μ.μ. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνείτε στα τηλέφωνα 3225245, 3226693

Λίγα Λόγια για την Πρώτη Βιβλιοπαρουσίαση

«Τα μυστήρια των Ελλήνων» και τα «Σχολεία στην Αρχαία Ελλάδα» είναι τα πρώτα βιβλία των εκδόσεων ΔΟΜΙΟΣ και παράλληλα τα πρώτα μιας σειράς για την προχριστιανική Ελλάδα, που προβλέπεται να αναπτυχθούν ως το τέλος του έτους. Πρόκειται για έργα που συνδυάζουν τον προσιτό λόγο, με την επιστημονική εγκυρότητα και αναμένεται να γίνουν δεκτά με θέρμη από το

κοινό που εκδηλώνει ενδιαφέρον για τα θέματα αυτά. Στα υπό έκδοση έργα περιλαμβάνονται, κείμενα ελλήνων και ξένων συγγραφέων καθώς και ανέκδοτα κείμενα της κλασικής ελληνικής γραμματείας.

Τίτλος: Τα σχολεία στην Αρχαία Ελλάδα

Συγγραφέας: Κένεθ Φρίμαν

Μετάφραση Σχόλια: Αλέξανδρος Κόντος

Εκδόσεις: ΔΟΜΙΟΣ

ISBN: 960-86784-1-2

Λιανική τιμή: 5000

Σελίδες: 384

Το βιβλίο αυτό έρχεται να καλύψει ένα κενό στη βιβλιογραφία. Αποτελεί μια ολοκληρωμένη μελέτη, σχετικά με την στοιχειώδη εκπαίδευση στην αρχαία Ελλάδα. Ο συγγραφέας καλύπτει την εκπαίδευση σε όλες τις ελληνικές πόλεις με ύφος απλό και προσιτό στο μέσο αναγνώστη που διευκολύνεται ακόμη περισσότερο από την προσεγμένη μετάφραση. Τα σχόλια του μεταφραστή συνιστούν ακόμη ένα έργο και καλύπτουν σε μεγάλο βαθμό τα κενά του πρωτοτύπου όπου αυτά υπάρχουν. Μεταφραστής ο γλωσσολόγος φιλόλογος, Αλέξανδρος Κόντος, συμπληρώνει το έργο με σημαντικές σημειώσεις παραρτήματα και σχεδιαγράμματα. Στα παραρτήματα του βιβλίου ο αναγνώστης θα βρει αναλυτικές παραστάσεις της χρήσης του άβακα, με τον οποίο στην αρχαία Ελλάδα διδάσκονταν οι πράξεις της αριθμητικής και που δημοσιεύεται για πρώτη φορά. Ένα έργο χρήσιμο σε όσους θέλουν να εμβαθύνουν στην κοινωνική δομή και τις επικρατούσες ιδέες στην κλασική Ελλάδα, να κατανοήσουν τον διπλό στόχο της ελληνικής παιδείας που ήταν να κάνει το νέο άνθρωπο, συνειδητό πολίτη ικανό να υπερασπιστεί το πολίτευμα και την πόλη.

Στόχος που αποκτά εξαιρετική επικαιρότητα στις μέρες μας, που η συζήτηση για την ουσία της παρεχόμενης εκπαίδευσης εντείνεται όχι μόνο στη χώρα μας αλλά στο σύνολο σχεδόν της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το βιβλίο αυτό του Κένεθ Φρίμαν αποκτά μια ξεχωριστή αξία και μάλιστα στο περιβάλλον των αντιπαραθέσεων που αφορούν στο σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα.

Παράλληλα αποτελεί χρήσιμο βοήθημα για τους εκπαιδευτικούς και όσους μελετούν εκπαιδευτικά και παιδαγωγικά θέματα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Για την Προστασία του Περιβάλλοντος
και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Σωματείο μη κερδοσκοπικό
Τριπόδων 28, Πλάκα
105 58 Αθήνα
Τηλ: 32.25.245 & 32.26.693 Fax: 32.25.240

Ιδιοκτησία ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
Εκδότης: Κ. Καρράς

Τυπώνεται σε 4.000 αντίτυπα

Εμπέλεια Εντύπου - Παραγωγή
ΕΜ ΕΣ ΠΡΕΣΣ

Ηλεκτρονική σελιδοποίηση
Φ. Παπιάς

